

ESETTÁR*)

MAGÁNJOG.

189. Szjt. 21. §. — Szerzői jogi bitorlás előkészületi cselekményéül szolgáló hirdetés eszközeinek elkobzása. — A Szjt. 21. §. második bekezdésének helyes értelmezése szerint hirdetésre szolgáló különös eszközök és készülékek elkobzandók abban az esetben is, ha a hirdetés a bitorlásnak csak előkészületi cselekménye volt, s nem jutott el a kísérletig. Az ily előkészületi cselekmény esetén a kártérítési követelés tekintetében is a szerzői jogi törvény rendelkezései nyernek alkalmazást.

K. A megállapított tényállás szerint a F. Könyvkiadó r. t. III. r. alperes az „U.” és a „M.” című napilapok 1928. augusztus 29-én megjelent számában egy hirdetést tétetett közzé, mely szerint régebbi nagy regényíróinknak — ezek között Kemény Zsigmondnak — műveit régies nyelvezetük miatt hozzáértő stílusművészekkel átdolgoztatva szándékozik kiadni.

Nem vitás, hogy báró Kemény Zsigmond műveinek szerzői joga a felperest illeti s így a hirdetett kiadás a felperes szerzői jogait sértené.

Mivel a hirdetés közzétételekor a hirdetett műnek nyomása sem kezdődött meg, helyesen fejtette ki a fellebbezési bíróság, hogy a hirdetés közzététele csak a bitorlás előkészületi cselekményének s nem a bitorlás kísérletének tekintendő.

S helyes okfejtéssel jutott a fellebbezési bíróság arra az eredményre, hogy a Szjt. 21. §. második bekezdésének helyes értelmezése szerint a panaszolt hirdetésre szolgáló különös eszközök és készülékek elkobzandók abban az esetben is, ha a hirdetés a bitorlásnak csak előkészületi cselekménye volt, s nem jutott el a kísérletig. Helyes ez az álláspont azért, mert az ily előkészületi cselekmény esetében az elkobzás indokai a dolog természete szerint ép úgy fenforognak, mint a kísérlet esetén.

A kir. Kúria azonban magának a hírlapi hirdetésnek elkobzását elrendelhetőnek nem találta, mert az elől említett napilapoknak a sérelmes hirdetést tartalmazó napi számai mint a dolog természete szerint csak egy napi forgalomra szánt sajtótermékek már régen nem tárgyai a közforgalomnak. Már pedig az elkobzás célja az, hogy a jogsértő közleménynek a közforgalomban való terjesztése meggátoltassék.

A megállapított tényállás szerint azonban a III. r. alperes rendelé-

*) A Grill-féle Uj Döntvénytár 1932. év második felében megjelenő XXIV. kötetének előkészített anyagából, a szerkesztők (Dr. Isaák Gyula, Dr. Nizsalovszky Endre, Dr. Petrovay Zoltán és Dr. Térfy Béla) hozzájárulásával.

Rövidítések: Cst. = Csódtörvény. K. T. = Kereskedelmi Törvény. Mt. = Magyarország Magánjogi Törvénykönyvének javaslata. Pp. = Polgári Perrendtartás. Tvt. = A tisztességtelen versenyről szóló törvény.

sére a Fővárosi nyomda r. t. I. r. alperes elkészítette a nyomáshoz szükséges matricákat.

Ezeknek a matricáknak mint az előzetes hirdetésre szolgáló különös eszközöknek elkobzását tehát a Sztj. idézett rendelkezése értelmében el kellett rendelni.

A Sztj. nem mondja ki, hogy az ebben a törvényben meghatározott kártérítésnek abban az esetben is helye van, ha a bitorlás előkészítésére irányuló cselekmény nem jutott el a bitorlás kísérletéig.

De ugyanabból az indokból, amelyre való tekintettel a Sztj.-nek az elkobzásra vonatkozó rendelkezései irányadók a jogosulatlan hirdetés mint előkészítő cselekmény tekintetében is, — az ily előkészületi cselekmény esetén a kártérítési követelés tekintetében is a szerzői jogi törvény rendelkezései nyernek alkalmazást.

A jelen esetben a panaszolt hirdetés önmagában is alkalmas volt arra, hogy a felperesnek kárt okozzon, s e részben a II. r. alperest, aki a III. r. alperes nevében eljár, mindenesetre gondatlanság terheli, mert üzletszerűen foglalkozván művek kiadásával, tudnia kellett, hogy Kemény Zsigmond regényei még védelem alatt állanak.

A II. r. alperes azonban a panaszolt hirdetés közzététele után rövid idő mulva értesülvén a felperes szerzői jogáról, haladéktalanul oly tartalmú értesítést tétetett közzé megfelelő alakban az említett hirlapoknak 1928. szeptember 16-i számában az előzőleg megjelent hirdetésre való utalással, hogy báró Kemény Zsigmond műveit, mivel ezek a felperes tulajdonai, nem fogja kiadni.

E szerint a II. r. alperes oly rövid idő alatt tette közzé a megfelelő helyreigazító közleményt, s ezzel annyira jótette a felperesnek a panaszolt közleménnyel okozott sérelmet, hogy a felperesnek a panaszolt hirdetés közzétételeből sem vagyoni, sem nem vagyoni kára nem származhatott.

Ily körülmények közt a kir. Kúria a felperes részére kártérítést nem ítelt.

Bitorlást, annak kísérletét s bitorlásra irányuló előkészítő cselekményt csak természetes személyek követhetnek el.

A hirdetést tehát, amely a fentiek szerint elkobzást von maga után, a II. r. alperes cselekménye.

De minthogy a II. r. alperes úgy a III. r. mint az I. r. alperesi r. t. vezérigazgatója s a hirdetést a III. r. alperes nevében rendelte meg s a nyomáshoz szükséges matricákat az I. r. alperessel készítette el, s minthogy a II. r. alperes e cselekményeket úgy az I., mint a III. r. alperesnél az alkalmaztatása körébe eső teendők ellátásában követte el, ezért az elkobzást mind a három alperessel szemben ki kellett mondani. (1932. jún. 30. — P. I. 276/1930.)

190. H. T. 73. §., Mt. 178. §. — Férj holtaknyilváníttása után született gyermek származása. — A holtaknyilváníttó jogerős bírói határozat a holtaknyilváníttott elhalálozására és a halál időpontjára a H. T. 73. §. második bekezdésében meghatározott olyan törvényes vélelmet állapít meg, amely mindaddig,

míg azt a vele ellentétes valódi tényállás törvényes keretek között meg nem dönti, kizárólagos hatállyal bizonyítja a holttányilvánított halálát, ennek folytán a holttányilvánító határozatban megállapított időponttal a házasság megszűnését, a házasság megszűnése után 302 napon túl született gyermek pedig a holttányilvánított gyermeke, következésképp törvényes házasságból származott gyermek nem lehet.

K. H. J., ki az I. rendű alperessel az irsai állami anyakönyvvezető előtt 1909. évi október hó 31-én kötött házasságot, — 1914. évi július havában hadba vonult, az orosz fronton vívott egyik ütközetben eltűnt, ennek folytán a monori kir. járásbíróság Pk. 5734/1922. szám alatt hozott határozatával holttányilvánította és elhalálozásának napjául 1914. évi december hó 31. napját állapította meg.

A felhívott határozat alapján H. J. vélelmezett halála az irsai állami anyakönyvi kerület 1923. évi halotti anyakönyvének 81. folyószáma alatt vezetett be.

Ez a jogerős bírói határozat a holttányilvánított elhalálozására és a halál időpontjára a H. T. 73. §. második bekezdésében meghatározott olyan törvényes vélelmet állapít meg, amely mindaddig, míg azt a vele ellentétes valódi tényállás törvényes keretek között meg nem dönti, kizárólagos hatállyal bizonyítja a holttányilvánított halálát, ennek folytán a holttányilvánító határozatban megállapított időponttal a házasság megszűnését, a házasság megszűnése után 302 napon túl született gyermek pedig a holttányilvánított gyermeke, következésképp törvényes házasságból származott gyermek nem lehet.

A felperes állítása szerint az I. r. alperes a II. rendű alperessel szembeni viszonyra lépett, amelyből 1927. évi március hó 31-én Margit utónevű leánya született, az I. r. alperesnek évekkal H. J. halála után szült, ez a gyermeke tehát a holttányilvánítottal kötött házasságból származó törvényes gyermeknek nem tekinthető.

Az elsőbíróság a kiskorú törvénytelen származását az I. r. alperessel szemben jogerősen már meg is állapította, ezért és mert a gyermek törvénytelenítésének kérdése a közvetlenül érdekelt felek között egységesen bírálendő el, az elsőbírószági eljárásban kihallgatott tanúk vallomásából pedig levonandó az a jogi következtetés, hogy a megállapítás a felperes jogviszonyainak biztosítására a II. r. alperessel szemben is szükségesnek mutatkozik, — a kir. Kúria a fellebbezési bíróság ítéletének részbeni megváltoztatásával a kiskorú törvénytelen származását a II. r. alperessel szemben is megállapította és a sikerre vezetett felülvizsgálati kérelem következtében a perköltség fizetésére is kötelezte. (1932. jún. 21. — P. III. 619/1932.)

191. H. T. 80. §. a) pont. — **Közös használatra szánt háztartási és berendezési tárgyakkal a házasság fennállása alatt a közös használat alól elvonása.** — Azok a háztartási és berendezési tárgyak, amelyekre közös használati rendeltetésüknél fogva mindkét házastársnak használati joga van, a házasság fennállása alatt a közös használat alól még abban az esetben sem

vonhatók el, ha az egyik házastárs az életközösséget megszakítja és házastársától különváltan él.

192. H. T. 80. §. a) pont. — Házassági tartozás nem teljesítése. — A házassági tartozásnak, a férj részéről hat héten át való nem teljesítése által, a férj a feleséggel szemben, házastársi kötelességét szándékosan és súlyosan megsérti.

K. A felperes által az alperes ellen; házasság érvénytelenítése iránt folyamatba tett perben a m. kir. Kúria, az 1927. évi november hó 4. napján hozott P. III. 357/1927/18. számú ítéletében kimondotta, hogy az alperes a házasságkötés idején, a házassági tartozás teljesítésére képes volt.

Az 1925. évi november hó 24. napjától az 1926. évi január hó 5. napjáig tartott házassági együttélés ideje alatt az alperes a házassági tartozást, a feleséggel szemben nem teljesítette.

A fellebbezési bíróság által jogszabálysértés nélkül megállapított vonatkozó tényállásból folyólag nincs elfogadható alap arra, hogy az alperes a házassági tartozást, az együttélésnek mintegy 6 heti ideje alatt azért nem teljesítette, mert a felperesnek az alatt az egész idő alatt állandó vérezése volt.

Az anyagi jognak megfelel tehát a fellebbezési bíróságnak a H. T. 80. §. a) pontjára alapított az a döntése, amellyel kimondotta, hogy a házassági tartozásnak, a férj részéről hat héten át való nem teljesítése által, a férj a feleséggel szemben, házastársi kötelességét szándékosan és súlyosan megsértette. (1932. jún. 7. — P. III. 2149/1931.)

193. Mt. 431—432. §., Tkv. r. tartás 56. §. a) pont. — Telek-eldarabolásnak polgármesteri engedélyhez kötésére vonatkozó szabályrendelet. — A város szabályrendeletébe foglalt az a tulajdonjogi korlátozás, amely szerint a külsőségeken foganatosítandó telek-eldaraboláshoz a város polgármesterének engedélye szükséges, oly értelmű megszorítással, hogy az ily engedély kútelkeknél csak a házhelyekre és a lakástelepekre való felosztásánál szükséges, törvénybe nem ütközik és hatálytalannak nem is tekinthető.

K. Debrecen szabad királyi város törvényhatósági bizottsága által 1930. évi február hó 13-án tartott rendkívüli közgyűlésében meghozott és kormányhatósági jóváhagyás után 1930. évi november hó 27. napján tartott közgyűlésében kihirdetett és a 32. §-a rendelkezése szerint 1930. december 27-én életbelépett 59/1930. Bkgy. számú csatolt szabályrendelet 1., 2., 3. és 7. §-ai tartalmából kétségtelen, hogy a város a külső határában történő mindenféle telekmegosztást közigazgatási engedélyhez kívánt kötni, a telekeldarabolás akár építkezési, akár mezőgazdasági céllal történik is.

A másodbíróság az elsőbíróság végzésének megváltoztatásával a felperes által a fentírt szabályrendelet életbelépése után 1931. évi január hó 28-án 3557. szám alatt előterjesztett ingatlanlejegyzési kérelemnek abból az okból adott helyet, mert Debrecen szabad kir. város fentírt szabályrendeletét ezen ügyben alkalmazhatónak nem találta, mert az megítél-

lése szerint egészében sérti az ingatlan tulajdon feletti való köztörvényi jogszabályok által biztosított szabad rendelkezési jogot.

A másodbíróságnak ez az álláspontja abban a részében, amennyiben a szabályrendelet a mezőgazdasági művelés alatt álló külterületeknek ugyancsak mezőgazdasági célokra (és nem építkezési célokra) való ingatlanmegosztásokat korlátozza és köti a polgármester engedélyéhez, a részletesen kifejtett indokainál fogva helyes.

Amde a jelen esetben, mint az ügyiratokból, különösen a 8236/1931. tk. számú felfolyamodásból és mellékleteiből kitűnik, a folyamodók a külsőségeken fekvő mezőgazdasági ingatlanok feldarabolását nem mezőgazdasági célokra, hanem házhelyekre való felosztás s ily rendeltetéssel való értékesítés és építkezés céljából kérték.

Kérdés tehát az, hogy az ilyen jellegű külsőségeken fogatosítandó építkezéssel kapcsolatos telekmegosztási kérelem az ingatlantulajdonos szabad rendelkezési joga tekintetében azonos elbírálásban részesül-e a mezőgazdasági ingatlanokra a fentiek szerint helyi szabályrendelet útján joghatályosan közigazgatási engedélyhez nem köthető megosztásával.

A másodbíróság a teljesen különböző célzatú telekmegosztásokat azonos elbírálásban részesítette s ez alapon adott helyet a folyamodók telekfelosztási kérelmének.

A másodbíróságnak ezen álláspontja azonban, ebben a vonatkozásban már téves, mert mellözi azokat az ingatlanok felosztásával kapcsolatosan a telepítéseknél és a házhelyek kijelölésénél előtérbe lépő közérdekű és helyi érdekű különleges szempontokat, amelyek a tulajdonjog korlátlanságával szemben is jogszerűen érvényesülhetnek.

A magánjog ugyanis többnyire a társadalmi érdekek (közérdek) miatt rést tört a magántulajdonon és intézményesen is a tulajdonost vagy arra kényszeríti, hogy a dolog tulajdonát, vagy időleges használatát közérdekből másnak engedje át, vagy pedig a tulajdonost a szabad rendelkezési jogában, egészben vagy részben korlátozza.

Ezen jogi elvekből indult ki a jogszolgáltatás akkor, amikor az egyes törvényhatóságok által közegészségügyi, közrendészeti és építési célokat, vagy más fontos helyi közérdeket szolgáló szabályrendeletek útján felállított — a dolog fölött való rendelkezési és használati jogra vonatkozó, — közérdekű korlátozások hatályát elismerte és ez álláspontnak megfelelően a telekkönyvi rendelet 56. §-ának a) pontja és az 1920. évi XXXVI. t. c. 56. §-ának, a törvényhatósági ilyen tartalmú szabályrendeletek rendelkezésére való hivatkozása alapján is hatályosnak tekintette a törvényhatóságoknak a beltelkek feldarabolására és beépítésére vonatkozólag alkotott kormányhatóságilag jóváhagyott szabályrendeleteiben előírt rendelkezéseket, bár azok közérdekből a tulajdonjog lényeges korlátozását tartalmazták.

Minthogy pedig azok a közérdekű szempontok, amelyek a beltelkek eldarabolásánál és beépítésénél a helyi szabályrendeleti szabályozást indokoltá és szükségessé teszik, még fokozottabb mértékben fennforognak a kültelkek házhelyekre való felosztásánál és különböző lakótelepek létesítésénél, ennek folytán a törvényhatóságoktól megtagadni nem lehet azt a

jogot sem, hogy a kültelkeknek házhelyekre való felosztását is éppúgy, mint a beltelek eldarabolásokat, közérdekből szabályozzák, felügyeleti körükbe vonják és engedélyhez kössék.

Ezekre, valamint arra való tekintettel, hogy Debrecen szabad kir. város hivatkozott szabályrendelete egész tartalma szerint a kültelkek megosztásának korlátozását magában foglaló rendelkezésekkel a nyilvánvaló közérdeket kívánja megvédeni, ezért ezen szabályrendeletbe foglalt az a tulajdonjogi korlátozás, amely szerint a külsőségeken foganatosítandó telek-eldaraboláshoz a város polgármesterének engedélye szükséges, a fentiek szerint oly értelmű megszorítással, hogy az ily engedély kültelkeknek csak a házhelyekre és a lakástelepekre való felosztásánál szükséges, törvénybe nem ütközik és hatálytalannak nem is tekinthető.

A m. kir. Kúria e jogi álláspontja folytán, minthogy a folyamodók külbelki ingatlanok felosztását házhelyekként való kiosztás céljaira kérték, amihez az előadott megszorított a fentírt szabályrendelet 3. §-a szerint polgármesteri engedély szükséges, Debrecen szabad kir. város felfolyamodásának helyt adott, a másodbírószág végzését megváltoztatta és az elsőbírószágnek a telek megosztási kérelmet elutasító végzését indokainál fogva helybenhagyta. (1932. máj. 28. — Pk. V. 5206/1931.)

194. Mt. 432. §. 1881. XLI. tc. 30. §. — Kisajátítási kártalanítási ár megállapításának alapja beclés előtti birtokbavétel esetében. — A kisajátítási törvény 30. §-ának azon rendelkezése alapján, amely szerint a beclést megelőző birtokbavétel esetén a kisajátító a kártalanítási ár után a birtokbavétel napjától kamatot köteles fizetni, továbbá, hogy a kisajátított ingatlan a birtokbavétel időpontjában válik a kisajátítást szenvedő vagyonából, — az az állandó bírói gyakorlat fejlődött ki, hogy ilyen esetben a kártalanítási árt is a birtokbavételkor érték szerint kell megállapítani. Ez a bírói gyakorlat ma is fennáll. (K. 1932. jún. 11. — r. V. 1465/1932.)

195. 1928 : XII. tc. 3. §. — Átértékelési igény érvényesítésére megszabott határidő jogi természete.

K. Az irányadó megállapítás szerint a felperesnek a kir. törvényszékhez címzett az 1928 : XII. t.-c. életbelépése előtt már lejárt pénzkövetelés átértékelésére irányuló keresete a rajta levő hivatalos feljegyzés szerint az 1929. évi március hó 30. napján került a budapesti büntető kir. járásbírószág gyűjtőszekrényébe.

A nyilván elnézésből nem a kellő helyen beadott keresetet az érkezést tanúsító feljegyzéssel való ellátás után bírói határozat nélkül az iroda rövid úton a címzett kir. törvényszékhez áttette ugyan, ide azonban a kereset csak az 1929. évi április hó 2. napján érkezett.

Kétségtelen, hogy a felperes keresete — arra való tekintettel, hogy az 1928. XII. t.-c. 3. §-ában meghatározott egy évi határidő utolsó napja az 1929. évi március hó 31. napjára esett — az eljárásra illetékes és hatás-

körrel rendelkező bírósághoz a törvényben előírt záros határidőn túl érkezett.

Helyesen állapította meg ennél fogva a fellebbezési bíróság azt, hogy a felperes átértékelés iránti igénye a záros határidő be nem tartása következtében elenyészett.

A mulasztás kiemelt következményének elhárítására szolgáló körülményként tévesen hivatkozik a felperes arra, hogy a keresetet az 1928. XII. t.-c. 3. §-ában meghatározott időben és kellő helyen előterjesztettnek kellett volna venni azért, mert szerinte az idézett § úgy értelmezendő, hogy elegendő, ha a kérelem bármelyik bírósághoz beadatott a záros határidőn belül. A vonatkozó rendelkezés ugyanis csak általánosságban jelöli meg a bíróságot az előterjesztés helyéül, amiből — a felperesnek erre alapított álláspontja szerint, — az következik, hogy a kérelemnek már a büntető kir. járásbíróságnál történt előterjesztése is megalapította az átértékelési igényt.

Ez az álláspont azonban nem állja meg a helyét annál a jogszabálynál fogva, amely szerint a kereset benyújtásához magánjogi hatály csak akkor fűződik, ha a kereset a Pp. rendelkezései szerint eljárásra hivatott bíróságnál lett előterjesztve, vagy pedig bírói határozattal történt visszautasítás, illetve a pernek pergátló okból történt megszüntetése esetén a fél a keresetet 30 nap alatt szabályszerűen újból benyújtja. (Pp. 141. és 184. §.)

Ezúttal a kereset kétségtelenül az annak alapján való eljárásra hatáskörrel nem rendelkező bíróságnál lett benyújtva.

A Pp. 141. és 184. §-ában felvett rendelkezéseknek erre az esetre való alkalmazásáról pedig azért nem lehet szó, mert attól el is tekintve, hogy a kereset visszaadásáról, vagy per megszüntetéséről intézkedő bírói határozat ezúttal nem is keletkezett, az 1928. évi XII. t.-c.-ben megállapított záros határidő számításánál — miután az nem magánjogi kötelezettség teljesítésére vonatkozik és annak elmulasztása jogvesztéssel jár — a határidő félbeszakítására vagy nyugvására vonatkozó szabályok nem alkalmazhatók.

Nem volt figyelembe vehető felperesnek a Pp. 449. §. utolsó bekezdésére alapított az az érvelése sem, hogy a kereset kellő időben beadottnak lett volna tekintendő azért is, mert a határidő utolsó napja és az ezt követő nap is (1929. március 31. és április 1. — Husvét) ünnepnapra esett.

Az átértékelési igény érvényesítésére megszabott határidő ugyanis nem magánjogi kötelezettség teljesítésére rendelt és nem is perjogi határidő, a határidő elmulasztásával járó következmények beállottak tehát annak a lejártával arra tekintet nélkül, hogy a lejárati napja ünnepnapra esett-e.

A követelés számszerű összegben leendő megítélése iránti kereseti kérelmet a felperes elő nem terjesztett.

És bár e fölött az elsőbírói ítélet nem tartalmaz döntést a felperes a most kiemelt hiány miatt fellebbezési kérelmében nem támadta meg az ítéletet.

Fellebbezési kérelem hiánya miatt tehát alaptalanul panaszolja a fel-

peres jogszabálysértőnek a fellebbezési bíróságnak azt az eljárását is, hogy nem tette döntés tárgyává azt a kérdést, hogy a felszámított követelés legalább számszerű összegében megilleti-e a felperest? (1932. jún. 28. — P. VI. 5839/1930.)

196. 1928 : XII. tc. 5. §. 1. p. — Vételár hátralékból keletkezett kölcsöntartozás átértékelése.

K. A fellebbezési bíróság ténymegállapítása szerint az alperes az 1913. évben a felperesektől megvett ingatlan és ingóság hátralékos vételárában 10.900 korona tőkével volt tartozásban.

Ez a vételárhátralék az I. r. felperesnek eskü alatti vallomása értelmében az által nyert kiegyenlítést, hogy 1920. év február havában a felperesek 40.000 korona kölcsönt nyújtottak az alperesnek, s ebből a 40.000 koronából az I. r. felperes legelőször is levonásba helyezte a fenti vételárhátralék összegét, nevezetesen a L. K.-ra engedményezett 8200 koronát és az F) alatti váltó alapján fennálló 2700 korona tartozást s ennek kamatait, a többit pedig az alperes egyéb tartozásainak törlesztésére fordították.

Az adott esetben ezek szerint kétségtelen, hogy az említett 10.900 korona olyan összeg, amely vételárhátralékból változott át kölcsöntartozássá, s így az utóbbira alkalmazandó az 1928 : XII. t.-c. 5. §-ának 1. pontja, amely kimondja, hogy a nem értékpapírban kifejezett készpénzkölcsöntartozás átértékelésének helye van, ha átértékelhető pénztartozás változott át kölcsöntartozássá.

A 10.900 korona vételárösszeg nyilván átértékelhető pénztartozás volt, mert békebeli koronaértékben — van meghatározva és az átértékelését a törvény ki nem zárja. A helyébe lépő készpénzkölcsöntartozás pedig ugyancsak koronaértékben van kifejezve s így összegét a jogosult kérelmére a korona értékcsökkenésének méltányos figyelembe vételével a névértéknél magasabb összegben lehet megállapítani. (1928 : XII. t.-c. 2. §.)

Helyes ennél fogva a fellebbezési bíróság álláspontja abban a tekintetben, hogy a felperesek átértékelésre irányuló kérelmét alaposnak találta, de nem az 1928 : XII. t.-c. 12. §-a, hanem az 5. §. 1. pontja értelmében.

Közömbös e részben az, hogy a felperesek a vételárkövetelésüket formailag másra engedményezték, majd hogy a 40.000 K kölcsön folyósításával a vételárkövetelésre nézve újító szerződés létesült, mert a hivatkozott 5. §. 1. pontja alkalmazhatóságának szempontjából épen az szükséges, hogy a tartozás átváltoztatása a két ügyletnek olyan egybekapcsolásával történjék, hogy az új kölcsöntartozás közvetlenül a korábbi átértékelhető pénztartozás megszűnése alapján keletkezzen. Ez az eset pedig az adott esetben az engedményezett vételárhátraléknak az új kölcsönnel történt kifizetése által fenforog.

Az átértékelés alá eső követelés összegére nézve ismét helyes a fellebbezési bíróságnak az I. r. felperes esküvel megerősített vallomása alapján eszközölt az a megállapítása, hogy az ingóság 4900 K vételárat az alperes a lejáratkor nem fizette ki.

Ide vonatkozóan a Pp. 371. §-ában foglalt rendelkezéseknek megfe-

elő volt az elsőbíróság eljárása, amellyel az ítéletében ismertetett körülményeknek, különösen pedig az alperes határozatlan vallomásának a Pp. 270. §-a szerinti mérlegelése után úgy találta, hogy az ellentétes vallomások közül az I. r. felperes vallomása mutatkozik valószínűnek s ezért őt mint a bizonyító fél ellenfelét bocsátotta vallomásának esküvel való megerősítésére.

Az alperesnek ezzel ellenkező felülvizsgálati panasza tehát alaptalan.

Nem helytálló alperesnek a követelés engedményezésével kapcsolatban előterjesztett támadása sem.

Az engedményezés által az engedményező hitelező és az adós közötti eredeti jogviszony akkor szűnik meg, ha az engedményezett adós az engedményezés alapján teljesít. Minthogy azonban az irányadó tényállás szerint az alperes az engedményezett követelést nem fizette ki, hanem az a felperesek által nyújtott kölcsöntökébe való beszámítással nyert kiegyenlítést, az ekként való kifizetés folytán a felperesek eredeti követelése az alperessel szemben érvényesíthetővé vált.

Ez a követelés tehát sem annak ideiglenes engedményezése folytán, sem a kölcsöntökébe való beszámítás által az alperessel szemben való jogviszonyban eredeti jellegét nem veszítette el, az továbbra is ingók és ingatlanok hátralékos vételarából eredő, azaz átértékelhető pénztartozás maradt.

Az átértékelés mértékét illetően ismét helyes a fellebbezési bíróság döntése, amellyel a követelés eredeti értékének mintegy harmadrészét ítélte meg, tekintve, hogy régen esedékes követelés átértékeléséről van szó s az 1928. XII. t.-c. 12. §-ának második bekezdésében foglalt körülmények méltányos figyelembe vétele magasabb átértékelési kulcs alkalmazását nem teszi indokolttá. Ezért a felpereseknek az átértékelés mértékének felemelésére irányuló csatlakozási kérelme is elutasítandó volt. (1932. jún. 22. — P. VI. 5694/1930.)

197. 1928. XII. tc. 15. §. — Kötelesrész utólagos átértékelése. — Az 1928. évi XII. t.-c. 15. §-ának az örökrész (kötelesrész) utólagos átértékelésére vonatkozó rendelkezései akkor nyernek alkalmazást, amikor az egyik örökös örökrészét (kötelesrészét) ítélet vagy egyesség alapján készpénzben kapja meg és ez a készpénzösszeg a korona értékcsökkenése folytán a többi érdekeltnél maradt vagyontárgy értékéhez képest a teljesítéskor — és nem az ítélet hozásakor — aránytalanul csekély; — ellenben nem alkalmazható akkor, amikor az örökhagyó vagyonát életében szétosztja osztályegység nélkül és a nélkül, hogy az örökhagyó által létesített osztály értelmében az egyik érdekeltnek a másiktól, illetve az annál maradt vagyónból készpénzösszeg járna, tehát átértékelhető pénztartozás keletkezne és a nélkül, hogy az örökhagyó intézkedéseiből következtetni lehetne arra, hogy az ő akaratából folyólag az egyik érdekelt a másiknak az annak juttatott készpénzösszeg értékcsökkenését egészen vagy részben kiegyenlíteni tartozik.

K. Özv. gr. B. Lászlóné örökhagyó a Budapest székesfőváros árvaszékhéhez 1919. március 17-én beadott és a keresethez C. / . alatt csatolt kérvényében, valamint az 1919. március 6-án kiállított és D. / . alatt csatolt nyilatkozatában előadta, hogy életben levő négy gyermekét — az I—IV. r. alpereseket — örökrészükre kielégítette és bár az 1902. évben meghalt ötödik gyermekének gr. B. Lászlónak és részben családjának az örökrészt jelentékenyen meghaladó összegeket juttatott, gr. B. László két gyermeke a felperes és gr. B. János részére vagyonából az 52.000 K kötelesrészüket meghaladó 80.000 K-t visszatartotta és ezt az összeget nekik öröklési igényeik végleges kielégítésére kiadni kívánja.

A felperes és gr. B. János a 80.000 K-t 1918—1920. években több részletben felvették, még pedig az egyes teljesítésekkor fennállott aranykorona árfolyamon átszámítva összesen 16.452.35 ar. K értékben.

Gr. B. Lászlóné örökhagyó a megállapított tényállás szerint vagyonát még életében szétosztotta leszármazói között és vagyontalanul halt meg. Az örökhagyó vagyonának megosztásában csak annyiban volt korlátozva, hogy leszármazóit kötelesrészükben meg nem rövidíthette.

A felperes a perben előadta, hogy keresete nem kötelesrészének teljes kiegészítésére, hanem a felperes és testvére részére fizetett 80.000 K-nak a kötelesrész keretében való átértékelésére irányul. Az örökhagyó vagyonmegosztása a kötelesrész megsértése esetében megtámadható lévén, a keresetnek az I. r. alperessel szemben való elbírálásához annak megállapítása szükséges, hogy a felperesnek és gr. B. Jánosnak kötelesrésze sértve van-e és hogy annak kiegészítéseért az I. r. alperes a II—IV. r. alperesek vagyonrészesezésének figyelembe vétele mellett mennyiben felelős. A fellebbezési bíróság e részben tényállást nem állapított meg és a tényállás a per eddigi adatai alapján sem tisztázható, azért a kir. Kúria a fellebbezési bíróság ítéletét további eljárás rendelkezésével feloldotta. (1932. jun. 28. — P. I. 235/1932.)

KERESKEDELMI JOG.

198. 1884 : XVII. tc. 94. §. g. pont. Azonnali hatályu elbocsátás alkalmazottat terhelő köteles hűség megszegése miatt. I. Az alkalmazottnak az a ténye, hogy a munkaadójával ellenérdekű másik szerződő féltől a munkaadója érdekében kötött ügylet után jutalékot fogad el: a köteles hűségnek megszegése és ekként a munkaadó bizalmával való olyan visszaélés, amely az ügylet érdekeit veszélyezteti, tehát 94. §-ának g. pontjában meghatározott felmondás nélküli elbocsátásra jogosító ok. II. A munkaadó az azonnali hatályú elbocsátás jogával rendszerint csak akkor élhet, ha az elbocsátási okot tudomására jutása után az alkalmazottal nyomban közli és annak alapján az azonnali hatályú elbocsátás jogát nyomban gyakorolja is. Az elbocsátás után is hivatkozhat újabb elbocsátási okokra, amennyiben azok az elbocsátás után jutottak tudomására.

K. A felperes 1930. május 2-án azonnali hatállyal kilépett a szolgálat-

ból és pedig azért, mert az alperes az előző napon fizetése fejében csupán 1000 pengőt helyezett az asztalára, amelyet a felperes csak jogfenntartással fogadott el; viszont az alperes 1930. évi május hó 13-án közölte a felperessel, hogy őt azonnali hatállyal elbocsátja, mert május 2-ika óta hivatalába nem jár; az 1930. évi október hó 8-án beadott előkészítő iratában pedig előadta, hogy az azonnali hatályú elbocsátást most már a felperes kilépése után tudomására jutott arra az okra is alapítja, hogy a felperes az alperes tudta és beleegyezése nélkül az alperes vevőitől jutalékot kért és fogadott el.

Az alperesnek az a ténye, hogy 1930. évi május hó 1-én anélkül, hogy az általa vitatott és a fizetés leszállítására vonatkozó megállapodás létrejöttét bizonyította volna és anélkül, hogy az 1930. január 1-étől járó, valamint az 1929. évre hátralékos és a P. 3472/1930. sz. perben megítélt illetményeket kifizette volna, a felperes részére csupán 1000 pengő májusi fizetést ajánlott fel: kétségtelenül az 1884: XVII. t.-c. 95. §. b. pontja alá eső és a szerződéses kötelezettségek nem teljesítésében nyilvánuló azonnali kilépési ok volt.

Mint hogy a felperes már 1930. május 2-án jogosan hagyta el a szolgálatot, az a körülmény, hogy ezután szolgálatot nem teljesített, nem tekinthető az 1884: XVII. t.-c. 94. §. b. pontján alapuló azonnali hatályú elbocsátási oknak.

Azonban nem vitás, hogy a felperes akkor, midőn az alperes nevében az O. győri cég részére lenmagot adott el, a vevő cégtől jutalékot fogadott el, amely jutalék a vételár kalkulálására befolyással volt.

Nem döntő e tekintetben, hogy követelte-e a felperes ezt a jutalékot, vagy azt a vevő cég önként ajánlotta-e fel neki; nem döntő továbbá a jutaléknak nagysága, vagy csekély összege, mert a szolgálati hűség megszegésének ténye ezektől a körülményektől független.

Annak a tényállításnak a bizonyítása, hogy a jutalékok elfogadásáról csak a felperes kilépése után szerzett tudomást: az alperest terhelte; viszont a felperes volt a bizonyító fél arra a tényállításra nézve, hogy az O.-művek cégtől kapott jutalékokat még szolgálatban léte alatt F. József igazgatónak bejelentette és az alperesi cégnek felajánlotta, de F. József a felajánlást el nem fogadta.

Azzal, hogy a felperest akkor mint bizonyító felet, akár mint a bizonyító fél ellenfelét esküre nem bocsátotta, a fellebbezési bíróság nem sértette meg a Pp. 371. §-ának szabályát, mert felperesnek arra vonatkozó vallomását, hogy a provízió kapását az alperesnek tudomására hozta és azt neki felajánlotta, más bizonyító adat nem támogatta és mert a bizonyítás eredménye alapján a fellebbezési bíróság a körülményeknek a Pp. 270. §-a szerinti mérlegelése alapján, tehát a Pp. 534. §-a értelmében felülvizsgálattal meg nem támadhatóan dönthetett afelett, hogy melyik fél vallomását találja valószínűbbnek. — F. Elek tanu vallomása alapján a fellebbezési bíróság iratszerűen állapíthatta meg azt a tényállást, hogy F. József tudakozódott nála az 1930. évben a felperes által kapott jutalékokról; — ezzel pedig az okszerű következtetés szabályainak megsértése nélkül tekintette támogatottnak F. Józsefnek az elsőbíróság előtt esküvel megerősített vallomá-

sából kitünő az a tény, hogy az alperes a felperes által elfogadott jutalékokról csak a felperes kilépése után szerzett tudomást.

F. József azt vallotta, hogy ezt a tudomást csak 1932. július havában szerezte; az alperes pedig az elbocsátási okot csak 1930. október hó 8-án beadott és a felperessel közölt előkészítő iratában érvényesítette. A tudomásszerzés és közlés között eltelt 3 hónapi időköz oly jelentékeny, hogy abban az esetben, ha a felperes még az alperes szolgálatában állott volna, megfosztaná az alperest ennek az elbocsátási oknak érvényesíthetésétől. A késedelmes közlésnek azonban, az adott esetben ily jogfosztó hatása nincs.

Az a jogszabály, hogy a szolgálati viszonyban az a fél, aki a szolgálati szerződés azonnali hatályú felbontására jogosító okot kíván a másik féllel szemben érvényesíteni, azt az arról való tudomásszerzés után nyomban köteles a másik féllel közölni; abban leli indokát, hogy a jóhiszeműséggel ellenkeznek a másik felet huzamosabb ideig kétségben tartani afelől, hogy a fennforgó és tudomásra jutott elbocsátási okot vele szemben érvényesíteni kívánja-e; másrészt pedig mert a hosszabb ideig nem érvényesített elbocsátási ok azzal szemben, akivel a szolgálati viszony továbbra is fenntartatik, megbocsátottnak tekintendő. Akkor azonban, amikor a szolgálati viszony már amúgy is megszakadt, és amidőn mind a két fél már kijelentette, hogy a szolgálati szerződést azonnali hatállyal fel kívánja bontani: már nem lehet szó sem a másik félnek huzamosabb időn át való kétségben tartásáról, sem pedig megbocsátásáról; miért is az említett elbocsátási ok érvényesítése elkésettnek nem tekinthető.

Az anyagi jognak megfelel tehát a felebbezési bíróságnak az a döntése, hogy mivel az alperes abban az esetben, ha felperes még szolgálatában állott volna, a felperest a most említett okból az 1884. XVII. t.-c. 94. §. g. pontja alapján jogosan bocsáthatta volna el szolgálatából, a felperes sem felmondási időre járó illetményeket, sem pedig végkielégítést nem követelhet. (1932. jun. 15. — P. II. 750/1932.

199. Pincemester szolgálati jogviszonyának természete.

Kereskedelmi és ipari vállalatoknak azok az alkalmazottai, akik nem kereskedelmi, vagy műszaki természetű szellemi tevékenységet, hanem testi munkával egybekötött termelő, iparcikket előállító, vagy kezelő tevékenységet fejtenek ki, nem tekinthetők sem kereskedősegédeknek, sem ipari- vagy kereskedelmi vállalatok tisztviselőinek még akkor sem, ha maga a vállalat kereskedelmi természetű, hanem munkakörük természete szerint ipárossegédeknek, vagy munkásoknak. Nem esik az 1910/1920. M. E. számú rendelet hatálya alá annak a szolgálat, aki másnak bornagykereskedésében pincemester és hatásköre a pincének és a benne levő boroknak kezelésére, azok be- és kiszállításának ellenőrzésére és a munkások feletti felügyeletre terjed ki.

K. A felperes az alperesnek bornagykereskedésében pincemester volt; hatásköre a pincének és a benne lévő boroknak kezelése, azoknak be- és kiszállításának ellenőrzése és a munkások feletti felügyeletre terjedt ki. Ez a tevékenysége nem volt a fent kifejtett minőségnek megfelelő kereskedelmi, vagy

műszaki természetű szellemi tevékenység, hanem az az iparossegéd munkakörét ölelte fel. Ekként a felperes szolgálata nem esett az 1910/1920. M. E. sz. rendelet hatálya alá. Ha tehát az alperes ennek elenére 6 havi felmondási időre adta is ki a fizetését és ha törvényes kötelezettség nélkül végkielégítést is fizetett; ez az önkéntes szolgáltatás a felperesnek kereskedősegédi, vagy tisztviselői minőségét meg nem állapítja; miért is helyes a fellebbezési bíróságnak az a döntése, hogy a felperesnek az 1910/1920. M. E. számu rendelet alapján az alperes által önként kifizetett összeget meghaladó végkielégítésre nincs igénye. (1932. jun. 23. — P. II. 1921/1930.)

POLGÁRI ELJÁRÁSI JOG.

200. Pp. 112. §. 1. bek. Értékét meghaladó összegű adóssággal terhelt ingatlan tulajdonosának szegénységi joga.

K. A Pp. 112. §. 1. bekezdése értelmében a szegényjog kérdésében a lényeg azon van, hogy a kérelmezőnek a jövedelme nagyobb-e mint a lakhelyén szokásos közönséges napszám.

Az iratok szerint felperesnek és tulajdonostársainak van ugyan 223 $\frac{1}{2}$ hold mező és erdőgazdasági ingatlana s azon lakóháza, az ingatlan azonban, amelynek értéke a per adatai szerint 100.000 pengőre tehető, a Z. alatt csatolt (38. sorszám) szegénységi bizonyítvány tanúsítása szerint 107.000 pengő adóssággal van terhelve s az ingóságokkal együtt végrehajtás és zárgondnoki kezelés alatt áll.

A zárgondnok — a felfolyamodáshoz csatolt és a Pp. 554. §-a értelmében figyelembe veendő Nb. 1. alatti a községi jegyző által megerősített nyilatkozata szerint a felperes és tulajdonostársainak az ingók és ingatlanok jövedelméből havi 150 pengőt utal ki létminimumként, amelyből felperesre — miután az iratok szerint az ingatlanok $\frac{1}{4}$ -ed részben a tulajdonosa, csupán havi 37 pengő 50 fillér esik. A szegénységi bizonyítványban nincsen adat arra, hogy a felperes férjének, aki vele egy háztartásban él, más jövedelme volna, mint amit a zárgondnok kiad.

Ezekre tekintettel elfogadható a szegénységi bizonyítványnak az az igazolása, hogy felperesnek nincs több jövedelme, mint a lakhelyén szokásos közönséges napszám, ilyen helyzetben pedig felperest a Pp. 112. §. 1. bekezdése értelmében az illetékmentességgel is járó szegényjog megilleti. (1932. jun. 27. — Pk. V. 509/1932.)

201. Pp. 130., 686. §., H. T. 49., 50., 71. §. Házasság megszűnése után öröklési igény érvényesítése végett indított semmisségi per jogi természete. I. A házasság megszűnése után nemcsak mellékesen, más jogigény érvényesítése iránt folyamatba tett perben hozható fel a semmisség, hanem a semmisség megállapítása végett önálló, egyedül csak a semmisség kérdését tárgyazó keresetet is lehet indítani, de a házasság megszűnése után, akár mellékesen akár önállóan támasztott, ezek a perek nem esnek a H. T. 46. §-ában jelzett semmisségi per körébe, azokra a házassági jogról szóló törvény szabályai ki nem terjednek, azok nem-

házassági, hanem a felhívott törvényben szabályozott jogi természetűknél fogva csak megállapítási (praejudicialis) perek, amelyek hanem hatályuk csak a perben álló felekre terjed ki. II. Általános perjogi szabály ugyan, hogy megállapítási kereset rendszerint csak akkor indítható, ha a megállapítás a felperes jogállapotának biztosítására az alperessel szemben szükségesnek mutatkozik és nincs helye ilyen keresetnek akkor, ha a felperes marasztalási kérelem előterjesztésével az alperestől már teljesítést követelhet. Ez a szabály azonban alkalmazást nem talál ha a felperes az alperessel szemben végeredményében örökösödési igényt támaszt.

K. A. H. T. 49. §-a szerint semmisségi pert csak addig lehet indítani, míg a házasság meg nem szűnt.

A felhívott törvény 50. §-a értelmében az ilyen semmisségi perben keletkezett ítélet mindenkivel szemben hatályos.

Ezzel szemben a házasság megszűnése után a H. T. 71. §-ának rendelkezése szerint bárki érvényesítheti a házasság érvénytelenségéből függő jogait, ha kimutatja, hogy a házasság érvénytelenítésétől valamely jogi érdeke függ.

(Mint a fejből I.)

A Pp. 686. §-ának rendelkezéséből is kétségtelen, hogy a H. T. 71. §-a értelmében a házasság érvényessége vagy létezése kérdésében indított ezekre a keresetekre az általános magánjogi szabályok az irányadók.

Már pedig (mint a fejből II.)

A felperesek ugyanis mint leszármazók nélkül elhalt néhai Sz. János anyjának testvérei azt vitatják, hogy az örökhatározó hagyatékában maradt szerzeményi vagyponra a törvényes öröklési jog őket illeti meg, eme joguk érvényesítésének szükségképeni előfeltétele pedig az, hogy örökhatározónak az alperessel állítólag cselekvőképtelen állapotban kötött házassága érvénytelennek mondassék ki.

Felperesek tehát az alperessel szemben végeredményben örökösödési igényt támasztanak.

Az örökösödési keresetek pedig a fennálló törvénykezési gyakorlat szerint nem azonosak a Pp. 130. §-ában szabályozott megállapítási keresetekkel, tehát rájuk nem is vonatkoztatható a megállapítási keresetnek a felhívott szakaszban meghatározott és mindenkor hivatalból is vizsgálándó az a törvényes előfeltétele, hogy ilyen keresetek csak akkor indíthatók, ha a megállapítás a felperesek jogállapotának az alperessel szemben való biztosítására szükséges vagy ha már teljesítés is követelhető. Ehhez az előfeltételhez az örökösödési keresetek már azért sem köthetők, mert ha azok marasztalási kérelmet nem is tartalmaznak, a megállapítással egyidejűleg maga az örökösödési igény is eldöntetik és mert másrészt ilyen perekben az ítélet egyes kérdések megoldását a hagyatéki eljárásra tarthatja fenn (1894: XVI. t.-c. 88. §.), tehát sok esetben elégséges lehet a megállapítás akkor is, ha azt marasztalási kérelemmel együtt terjesztették elő.

A felperesek örökösödési igénye is szükségképen beáll, ha az örök-

hagyó és az alperes között létrejött házasság érvénytelenségének megállapítására irányuló kereset alapos, a felperesek keresetének érdemleges elbírálása tehát nem volt mellőzhető annak ellenére sem, hogy adott esetben a megállapítási keresetnek a Pp. 130. §-ában meghatározott előfeltétele, — az örökösödési igény megítélése iránti kérelem előterjesztése, — a keresetlevélből hiányzik. (1923. máj. 18. — P. III. 2172/1931.)

202. Pp. 180. §. 1. pont. Orsz. Társadalombiztosító Intézet mezőgazdasági üzeménél alkalmazott segédtsízt illetménykövetelésének elbírálása tekintetében hatáskör.

K. Az 1927. XXI. t.-c. 115. §-a csak azokat az alkalmazottakat tekinti közhivatalnokoknak és csak azokra állapítja meg a közigazgatási bíróság hatáskörét, akik a munkásbiztosításnak ott felsorolt intézményeihez vagy egyéb üzemeihez nevezettek ki vagy vétettek fel. „Egyéb üzemek” alatt a törvény kétségtelenül azokat az üzemeket érti, amelyek a munkásbiztosítás célját és azokat a feladatokat szolgálják, amelyeket ez az intézmény a betegség vagy baleset elleni biztosítási köteletségének teljesítéseken (30—54., 69—91. §.) megvalósítani hivatott. Azok a melléküzemek azonban, amelyeket a munkásbiztosítás intézménye nem ezeknek a céloknak és feladatoknak közvetlen szolgálatában, hanem csak az ellátás megkönnyítése végett létesít és tart fenn, amely ellátást egyébként szerződésileg vagy más úton is biztosíthatott volna, nem tekinthetők a törvény által fenntartani rendelt intézményeknek és üzemeknek, és ezeknek az alkalmazottait nem lehet közhivatalnokoknak tekinteni.

A Pp. 180. §. 1. pontjára alapított pergátló kifogás tehát alaptalan.

A tényállás szerint felperes a 2. alatti okirattal az alperesi intézet visegrád-gizellatelepi mezőgazdasági üzeménél havibéres segédtsízt — tehát gazdatiszt — minőségben alkalmaztatván, az alkalmazási okiratot elfogadta, az ott kikötött javadalmazásokat igénybe vette és szolgálatát annak alapján teljesítette. Ennélfogva az okirat kikötései ránézve szerződés erejével bírnak. (1932. jun. 27. — P. II. 5903/1931.)

203. Vht. 72. §., 65.169/1875. P. M. sz. rendelet. Haszonbérleten termelt dohány beváltási árára fennálló törvényes zálogjog. A törvényes zálogjog alapjául szolgáló, a haszonbérleten termelt dohányt ennek beváltási ára helyettesíti s a beváltási árra fennmarad a haszonbérbeadónak törvényes zálogjoga abban az esetben is, ha a haszonbérletről az azon termelt dohányt a kir. kincstár elszállította, mert ezt az elszállítást a haszonbérbeadó nem akadályozhatja meg.

K. A haszonbérbeadót a haszonbérleti jószágon levő, vagy ahhoz tartozó terményekre egy évi haszonbér összeg erejéig törvényes zálogjog illeti. (1881. LX. t.-c. 72. §.)

Az a dohány, amelynek beváltási árában a m. kir. dohánybeváltó hivatal 1391 pengő 51 fillért letett, a végrehajtást szenvedő által az Országos vízezi széktől haszonbérlet birtokon termelt. S haszonbérlet a letett összeg-

nél-egy évi haszonbérhez több illetvén, haszonbérbeadó törvényes zálogjoga kiterjed az egész dohánybeváltási árra.

A 65.169/1875. P. ü. min. R. értelmében ugyanis a dohányanyag állami egyedárusági cikk lévén, az sem bírói foglalás, sem pedig bírói végrehajtás tárgya nem lehet, bírói foglalásnak tárgyaúl csakis a dohány beváltási ára szolgálhat s ebből is csak azon összeg, amely a kincstári levonások (termelési előleg, engedélyilleték és adóhátralék) után fennmarad.

(Mint a fejbén.)

Engedmény alapján magától a végrehajtást szenvedőtől a hitelszövetkezet, mint az Országos központi hitelszövetkezet tagja a dohánybeváltási árból csak azt szerezhethvén meg, ami törvényes zálogjoggal terhelve nem volt, ilyen összeg pedig nincsen, ezért a m. kir. Kúria a másodbíróság végzését felfolyamodással megtámadott részében a rendelkező rész szerint megváltoztatta. (1932. jun. 18. — Pk. V. 7478/1930.)